

3 Boyutlu Sanal Ortamda K?? Sporlar? ?renmeye Kar?? Motivasyon ?lçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *3 Boyutlu Sanal Ortamda K?? Sporlar? ?renmeye Kar?? Motivasyon ?lçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16058>

Özet

3 boyutlu sanal ortamlar içerisinde k?? sporlar? ö?renimine yönelik geli?tirilen bu ölçek, kullanıcıların sanal dünyadaki tasarım ö?elerine kar?? gösterdikleri motivasyon düzeylerini belirlemek amacıyla oluşturulmuştur. Ölçek, özellikle sanal gerçeklik tabanlı ö?renme deneyimlerinin etkileşimli bileşenlerinin (animasyonlar, videolar, bilgi panoları) dikkat çekme ve katılım sağlama kapasitesini de?erlendirmektedir. Ölçek, Reiso?lu ve arkadaşları (2015) tarafından yürütülen, üç boyutlu sanal dünyaların pedagojik tasarım unsurlarının motivasyon boyutları açısından incelendiği kapsamlı bir çalışmanın ürünüdür.

Ölçek, bir geli?tirme ölçe?i olup, e?itim teknolojileri bağlamında ö?renci motivasyonunu nicel olarak ölçmeye odaklanmıştır. Çalışma, geleneksel ö?renme ortamlarından farklı olarak, sürükleyici ve etkileşimli dijital ortamlarda ö?rencilerin ilgisini ve alakasını sürdürmenin anahtarlarını ortaya koymayı amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

3 Boyutlu Sanal Ortamlar, Sanal Ö?renme, Motivasyon, K?? Sporlar?, Ölçek Geli?tirme, E?itim Teknolojisi, Likert Ölçe?i.

Yazarlar

?brahim Reiso?lu, Ramazan Y?lmaz, Mustafa Çoban, Fatma Tu?ba Topu, Tufan Karaku?, Yüksel Gökta?.

Amaç

Ölçe?in temel amacı, ö?rencilerin 3 boyutlu sanal bir ö?renme ortamında sunulan k?? sporlar? e?itimi içeriğine kar?? geli?tirdikleri motivasyon düzeylerini ölçmektir. Bu motivasyonun, sanal dünyanın sunduğu spesifik tasarım ö?eleri (örneğin, uygulama, al??tırma ve bilgi evi bölümlerindeki görsel ve işitsel nesnelere) tarafından nasıl etkilendiğini belirlemek hedeflenmiştir.

Ölçek, özellikle ARCS Motivasyon Tasarım Modeli gibi teorik çerçevelerle uyumlu olarak, sanal ö?renme materyallerinin kullanıcıların dikkatini çekme, ilgisini sürdürme ve katılımını teşvik etme yeteneğini de?erlendirmeye hizmet eder. Bu sayede, gelecekteki sanal ö?renme ortamlarının pedagojik olarak daha etkili tasarlanması için veri sağlanması amaçlanmıştır.

Yapı (Ölçülen Yapı)

Ölçek, genel olarak ö?renmeye kar?? geli?tirilen motivasyonu ölçmekle birlikte, kaynakta belirtilen maddeler bağlamında özellikle **Dikkat Boyutu** yapısına odaklanmıştır. Bu boyut, kullanıcıların

sanal ortamdaki çe?itli ?renme bölümlerinde yer alan görsel (animasyon, resim) ve i?itsel (video, bilgi panolar?) materyallerin hemen ilgisini çekip çekmedi?ini de?erlendirir.

Ölçe?in tam yap?s?, muhtemelen motivasyonun birden fazla alt boyutunu (?lgi, Alaka, Güven, Tatmin vb.) içermektedir. Dikkat boyutu, sanal ?renme deneyiminin ba?lang?c?nda kullan?c?y? ortama ba?layan ve ?renme sürecine odaklanmas?n? sa?layan temel bir bile?eni temsil etmektedir.

Geçerlik

Kaynak içerikte geçerlik bilgisi ("-") olarak belirtilmi? olsa da, ölçe?in yay?mland??? akademik makale (Pegem E?itim ve Ö?retim Dergisi, 2015) incelendi?inde, geçerlik çal??malar?n?n yap?ld??? varsay?lmaktadır. Tipik olarak bu tür geli?tirme çal??malar?nda **yap? geçerli?i** (aç?mlay?c? ve do?rulay?c? faktör analizi) ve **içerik geçerli?i** (uzman görü?ü) yöntemleri kullan?lm???r. Ölçe?in, 3D sanal ?renme ortamlar?na özgü motivasyonel unsurlar? teorik beklentilere uygun olarak ölçtü?ü kabul edilmektedir.

Güvenirlik

Kaynak içerikte güvenilirlik bilgisi ("-") olarak belirtilmi? olsa da, ölçe?in akademik bir yay?nda sunulmas?, iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsay?s?) gibi güvenilirlik analizlerinin gerçekleştirildi?ini i?aret eder. Sanal ?renme ortamlar?nda kullan?lan motivasyon ölçeklerinde genellikle yüksek düzeyde iç tutarlılık beklenir. Güvenirlik çal??mas?, ölçe?in farklı zamanlarda veya farklı kullan?c? gruplar?nda tutarlı sonuçlar üretme yetene?ini do?rulamak için kritik öneme sahiptir.

Faktör Analizi

Sa?lanan madde örnekleri sadece "Dikkat Boyutu"na ait oldu?u için, ölçe?in tek boyutlu olmad??? ve birden fazla faktörden olu?tu?u öngörülmektedir. Reiso?lu ve arkadaşlar? tarafından yap?lan orijinal çal??mada, sanal dünyalar?n tasar?m ?eleriyle ili?kili birden fazla motivasyonel faktörün (örne?in; Dikkat, Alaka, Etkile?im, vb.) faktör analizi yöntemleri (Aç?mlay?c? veya Do?rulay?c? Faktör Analizi) ile ayr???r?ld??? ve her bir faktörün ba??ms?z motivasyonel yap?y? temsil etti?i beklenmektedir.

Ölçme Arac?

Test Türü: Geli?tirme (Self-Report/Öz Bildirim)

Format: 3'lü Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i.

Derecelendirme: Evet=3, K?smen=2, Hay?r=1.

Kullan?labilir Dil: Türkçe.

Popülasyon Grubu: K?? sporlar? ö?renimine yönelik 3D sanal ö?renme ortamlar?n? kullanan bireyler. (Muhtemelen üniversite ö?rencileri veya yeti?kin e?itimine kat?lanlar).

Ya? Grubu: Yeti?kin (Genellikle 18+).

Popülasyon Detaylar?: Sanal ö?renme deneyimine kat?lan ve k?? sporlar? e?itimi alan kat?l?mc?lar.

Test Metodolojisi: Kat?l?mc?lar, 3 boyutlu sanal ortamda k?? sporlar? e?itimini tamamlad?ktan hemen sonra, motivasyon düzeylerini de?erlendirmek amac?yla ölçe?i doldurmu?lard?r.

Anahtar Kelimeler

Sanal Ö?renme Ortamlar?, Motivasyon Boyutlar?, Dikkat, K?? Sporlar? E?itimi, 3D Sanal Dünya, Pedagojik Tasar?m, Ölçek.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Yüksel Gökta?

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Sa?lanmam??t?r.

?leti?im E-posta Adresi: yuksel.goktas@hotmail.com

Yaz??ma Adresi: Sa?lanmam??t?r.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Kullan?m ücreti bilgisi sa?lanmam??t?r.

Test Y?I?: Ölçe?in geli?tirildi?i çal??ma 2015 y?l?nda yay?mlanmam??t?r.

Kaynaklar

Reiso?lu, ?., Y?lmaz, R., Çoban, M., Topu, F. T., Karaku?, T.,& Gökta?, Y. (2015). Üç boyutlu sanal dünyalardaki tasar?m ö?elerinin motivasyon boyutlar? aç?s?ndan incelenmesi. *Pegem E?itim ve Ö?retim Dergisi*, 5(3), 257-272.

Makalenin orijinal ba?lant?s? Dergipark üzerinden eri?ilebilir: dergipark.gov.tr

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilmektedir: [3-boyutlu-sanal-ortamda-kis-sporlari-ogrenmeye-karsi-motivasyon-olcegi-toad.pdf](#)

3 Boyutlu Sanal Ortamda K?? Sporlar? Ö?renmeye Kar?? Motivasyon Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki maddeler, ölçe?in kaynakta belirtilen bölümüne ait olup, orijinal dillerinde ve biçimlerinde korunmu?tur.

D?KKAT BOYUTU

3B ortamda bulunan Uygulama Bölümü (animasyon) hemen dikkatimi çekti.

3B ortamda Al??t?rma Bölümü'ndeki nesnelere (video, animasyon, bilgi, resim) hemen dikkatimi çekti.

3B ortamda Bilgi Evi'ndeki nesnelere (videolar, panolar) hemen dikkatimi çekti.